

Jeg vil kunne sove godt om natten

Shukri har sin egen restaurant på Østerbro i København. Her fortæller han om, hvordan han er nået så langt og om hans erfaringer med at lære det danske skattesystem at kende.

Shukri kan i dag sige velkommen i sin restaurant, der ligger på en god adresse på Østerbro. Når man træder ind ad døren til restauranten, kan man straks mærke, at her står en person bag, der tager dette alvorligt. Der er tænkt over, hvordan man som kunde skal føle sig godt tilpas i restauranten, og på menukortet kan man se, at smagsløgene også kan få en god oplevelse.

Vi spørger Shukri, der har en irakisk baggrund, hvordan det har været for ham at starte egen virksomhed, og hvilke råd han kan give videre til andre.

Hvordan er du kommet hertil i dag, hvor du har din egen, flotte restaurant?

- En af de ting, jeg tror, er meget vigtigt, er at få fat i en revisor fra starten. Jeg fik en

revisor, allerede inden jeg gik i gang, og holdt møder med ham inden. Han kan hjælpe med at få sat mange ting på plads fra begyndelsen, så man undgår de største fejl.

Derudover er jeg en nysgerrig person, der spørger meget og taler med mange folk. Det er også en stor fordel. Fordi jeg havde talt med mange folk og med min revisor, kendte jeg fra start en del til reglerne. Sådan noget som hvad man kan trække fra i skat, at man skal lave kasseopgørelse osv.

Derudover tror jeg, at det er vigtigt at have tænkt meget over, hvad det er, man vil med sin virksomhed. Jeg har fx rejst meget, set meget, besøgt mange restauranter og tænkt over, hvad der virker rart i en restaurant, hvad der tiltrækker mennesker osv. Det inter-

esserer mig – jeg gør ikke kun det her for penge, jeg synes også, det er sjovt.

Havde du besøg af SKAT i starten?

- Ja, jeg blev ringet op af nogle skattefolk, og vi aftalte, at de skulle komme herud. De spurgte, om jeg havde tjek på, hvordan man laver regnskab, afregner moms osv. Det var meget positivt. Bl.a. fik jeg ordnet det sådan, at jeg sætter et fast beløb til side hver måned til moms og skat og andre udgifter, så jeg ikke bliver overrasket over pludselig at få en eller anden stor regning og skulle betale et stort beløb på én gang. På den måde ved jeg også, hvor meget jeg har brug for at tjene om dagen, for at det hele løber rundt.

Læs videre på side 2

Avisen her er til dig, der er nydansker og har startet din egen virksomhed

Har du lige startet egen virksomhed, eller tænker du på at gøre det, har du helt sikkert mange tanker om, hvordan det vil gå. Mange, der lige har startet egen virksomhed, har fx spørgsmål og bekymringer om det med skat og moms.

I denne avis kan du bl.a. læse om nogle af de muligheder, du har for at få hjælp og vejledning om skat og om at have egen virksomhed i Danmark. Vi håber, at du vil benytte nogle af mulighederne, så du kan komme godt i gang med din virksomhed.

Som virksomhedsejer har du sikkert allerede stiftet bekendtskab med SKAT. Vi opkræver den skat, som alle borgere og virksomheder i Danmark betaler. Og vi vil også meget gerne hjælpe med at vejlede dig om reglerne og om, hvad du rent praktisk skal gøre.

SKAT tilbyder dels personlig vejledning – via vores skattecentre rundt om i landet og via vores telefon-service. Men derudover har vi en lang række pjecer, nyhedsbreve og andre tekster, som kan hjælpe dig på vej. Du kan finde dem på www.skat.dk eller hente dem i et skattecenter.

Du er også altid velkommen til at kontakte SKAT på tlf. 72 22 18 18, på e-mail: skat@skat.dk eller ved at henvende dig personligt i et skattecenter. Se vores adresser og åbningstider på www.skat.dk

Venlig hilsen
SKAT

Pjece om skat

SKAT har lavet en pjece, der på en overskuelig måde fortæller om de vigtigste regler. Pjecen er oversat til engelsk, arabisk og tyrkisk. Du kan få den gratis pjece i et skattecenter og i nogle erhvervsservicecentre. Du kan også se den på www.skat.dk.

På www.skat.dk kan du finde flere informationer om at have egen virksomhed i Danmark. På undersiden *Iværksætter* har du de mest relevante informationer samlet.

Læs om:

Flere nydanskere starter egen virksomhed	2
Få et servicebesøg af SKAT	3
Få hjælp af dit regionale erhvervsservicecenter	4

fortsat fra side 1

Hvad, synes du, var svært i starten?

- Det er vigtigt at være tålmodig i starten, for det går langsomt. Man skal være meget konkurrencedygtig i dag for at klare sig – og det er hårdt arbejde. Man skal både have ansvar for driften, økonomien osv., men også tænke udvikling, fx at tage på messer.

Men jeg tror, det var en fordel for mig, at jeg har været på arbejdsmarkedet længe og kender en del til det med skat, lønsedler osv. Jeg har også arbejdet på restaurant før, så denne branche er heller ikke helt ny for mig.

Hvordan har du det med skattereglerne?

- Jeg synes, at alle, der starter egen virksomhed, SKAL kende til reglerne på forhånd. Reglerne er meget skrappe, men man kan lige så godt lære at leve med dem. Også fordi der er så hård konkurrence mellem fx restauranter, synes jeg, det er vigtigt, at reglerne overholdes. Så konkurrencen bliver mere lige.

Men jeg synes, at skatterne er for høje. Alting er så dyrt. Der er alle mulige mærkelige ting, der koster, fx musikafgifter, miljøafgifter, affald, osv. Det er ikke altid retfærdigt.

På den anden side – hvis man kører med sort økonomi, så er man ikke fri. Det er en ond cirkel. Man kan ikke trække lønninger og udgifter fra, man kan ikke låne i banken, osv. Hvis man betaler det, man skal, sover man godt om natten. Man har ikke hovedpine. Og det er vigtigere for mig!

Hvad ville du gerne lave om på skattesystemet, hvis du kunne?

- Jeg synes godt, at skattesystemet kunne være lidt mere fleksibelt, lidt mere serviceorienteret. Og så må skatterne gerne være mindre! Jeg synes fx, at man burde kunne starte egen virksomhed og slippe for at betale skat i starten. Så kunne man komme ordentligt i gang! Der er også for mange afgifter på alting. Og for meget kontrol.

Hvilke gode råd vil du give videre?

Shukri behøver ikke at tænke længe:

- Få en revisor
- Deltag i en masse kurser
- Tal med nogle, der har prøvet at starte egen virksomhed.

Flere nydanskere starter egen virksomhed

Flere og flere nydanskere vælger at starte egen virksomhed. Siden 1997 er der blevet 2.100 flere selvstændige med indvandrerbaggrund, og det svarer til en stigning på 30 pct.

En af grundene til, at flere nydanskere vælger at blive selvstændige, kan være, at det stadig er svært for nydanskere at komme ind på arbejdsmarkedet. Nydanskerne vil gerne kunne forsørge sig selv og vælger derfor ofte at åbne deres egen virksomhed. Samtidig er der i indvandrer-netværkene opstået en selvstændighedskultur – de fleste kender nogen, der har startet egen virksomhed. Det inspirerer og motiverer til at kaste sig ud i livet som selvstændigt erhvervsdrivende.

Flere andengenerationsindvandrere bliver selvstændige

Også flere og flere efterkommere af indvandrere vælger at blive selvstændige. Det kan bl.a. hænge sammen med, at der bliver flere efterkommere i den erhvervsaktive alder, og at en del nu højst sandsynligt skal til at overtage den virksomhed, forældrene startede.

Forholdsvis flere selvstændige blandt nydanskere

I Danmark er der lidt mere end 6800 selvstændige mænd

blandt nydanskerne. Set ud fra arbejdsstyrken giver det en selvstændighedsprocent på 11,3 mod 10,1 for mænd med dansk baggrund.

Blandt de kvindelige nydanskere er der mere end 2.100 selvstændige. Det svarer til en selvstændighedsprocent på 5,2 mod 3,6 for kvinder med dansk baggrund.

Kilde: EVU og Danmarks Statistik

Vidste du at...

... der hvert år starter 18.000 virksomheder i Danmark.

Økonomi- og Erhvervsministeriets Vækstredøgørelse 2005

... der i 2004 var 9.072 indvandrere i Danmark, fra ikke-vestlige lande, der havde egen virksomhed. Til sammenligning var antallet 8.494 i 2000.

Danmarks Statistik

... der er ca. 400.000 virksomheder og 4,6 millioner skatteborgere i Danmark – og de lagde tilsammen 764 milliarder kroner i statskassen i 2005.

SKATs årsrapport for 2005

... ca. 20 pct. af de skattekrone, der kommer ind i statskassen, kommer fra moms og lønsumsafgift, som virksomhederne indbetaler. Ca. 50 pct. kommer fra personlige indkomstskatter.

Danmarks statistik, Årbog for 2004

... SKAT hver uge holder en række informationsmøder for nystartede virksomheder rundt om i landet. Se, hvornår de næste møder i nærheden af dig finder sted, på skat.dk – siden *Iværksætter*.

Problemer SKAT ofte ser

Her kan du se, hvilke problemer mange nystartede virksomheder har:

- Ikke alt salg bliver slået ind på kasseapparatet. Kassen bliver ikke gjort op, og kasseopgørelsen bliver ikke lavet.
- Der mangler bilag, eller bilagene bliver ikke opbevaret korrekt. Det gælder især boner og fakturaer på varer, virksomheden skal betale afgift af.
- Virksomheden har ansat udlændige uden arbejdstilladelse (illegale arbejdere).
- Ansatte er på overførselsindkomster.
- Ansatte arbejder sort.
- Kiosker importerer varer fra udlandet uden at blive registreret hos SKAT og betale afgifter.
- Der er ikke returpantmærker på øl og sodavand.

Vi er til at snakke med!

”Hvor er det dejligt at møde én, som er til at snakke med og vil forklare reglerne på en forståelig måde. Nu tør jeg godt ringe til SKAT.” Den reaktion møder SKAT-medarbejderen Susanne Laursen ofte, når hun er på servicebesøg hos iværksættere og nye virksomhedsejere.

For mange mennesker giver ordet SKAT kuldegysninger og forbindes med kontrol og sære regler. Men hos SKAT kan du også få hjælp til at forstå reglerne.

- Når vi tager på servicebesøg hos virksomhedsejere, er det for at hjælpe dem med at forstå, hvilke regler der gælder for netop deres virksomhed. Vi kan forklare de svære regler på en forståelig måde for både danskere og nydanskere, siger Susanne Laursen.

Hun fortæller, at virksomhedsejerne ofte er positivt overraskede over et servicebesøg.

- Virksomhedsejerne er glade for at få en personlig kontakt i SKAT. Mange vender tilbage for at få svar på flere spørgsmål eller opfordrer venner, bekendte og familie til at henvende sig til os, siger Susanne Laursen.

Spørgsmål om alt

Susanne Laursen svarer på et væld af spørgsmål, fx vil mange gerne vide, hvordan man skal betale skat af sin virksomhed, hvad man kan trække fra i skatteregnskabet og i momsregnskabet, hvordan man afskriver en varebil i skatteregnskabet, hvordan

- Mange nydanskere er nærmest lidt undskyldende og giver indtryk af, at de er bange for at forstyrre os. Men vi er her for at hjælpe dem på vej, siger SKAT-medarbejder Susanne Laursen.

momsen skal noteres på fakturaen osv.

De svar, hun giver under et servicebesøg, er vejledende og kan derfor ikke sammenlignes med en godkendelse fra SKAT af, hvad man fx kan trække fra i sit skatte- og momsregnskab.

SKAT spørger også

Susanne Laursen kan også finde på selv at stille spørgsmål.

- Jeg spørger som regel folk, der endnu ikke har startet deres virksomhed, hvad det er for en slags forretning, de vil åbne. Hvad skal de lave, hvordan får de fat i varerne, og hvem er kunderne? Når jeg ved lidt om virksomheden, kan jeg beskrive de regler, der er interessante for netop dem, siger Susanne Laursen.

En privat sag

Det er meget privat for virksomhedsejerne at snakke om deres virksomhed, økonomi og produkter. Derfor tilbyder SKAT med servicebesøget at mødes med virksomhedsejerne hjemme hos dem selv eller under forhold, hvor ingen konkurrenter kan høre, hvad der snakkes om, og hvor det kan foregå i al uforstyrrethed.

Hvem er SKAT?

SKAT er en landsdækkende myndighed, som administrerer den danske skattelovgivning. Det vil sige, at SKAT sørger for, at alle borgere og virksomheder betaler det, de skal, i skat, moms og afgifter mv.

SKAT sender hvert år ca. 4,6 millioner selvangivelser ud og modtager ca. 760 milliarder kr. i indbetalinger – som går videre til ”statskassen”.

SKAT står klar til at hjælpe både borgere og virksomheder med spørgsmål om skat, moms, told, afgifter mv.

Der er 30 skattecentre lokaliseret rundt om i landet. Se adresserne på de 30 skattecentre på www.skat.dk – under **Kontakt**.

På www.skat.dk kan du finde mange nyttige informationer. Du er også altid velkommen til at ringe til SKAT på tlf. 72 22 18 18.

Susanne Laursen understreger, at SKAT-medarbejderne ved, at der er tale om følsomme oplysninger, som ikke kommer konkurrenterne ved.

Hun opfordrer alle virksomhedsejere, der har spørgsmål om skat, moms, afgifter og told, til at kontakte SKAT og få et servicebesøg.

Alle nystartede virksomheder får tilbudt et servicebesøg, og 5-8 pct. tager imod tilbuddet.

Hvad er et servicebesøg?

Et servicebesøg er et gratis tilbud til dig, der har startet egen virksomhed eller overvejer at gøre det.

Servicebesøg betyder, at en SKAT-medarbejder kan komme på besøg hos dig, eller at du kan komme til en samtale hos en SKAT-medarbejder på et skattecenter.

SKAT-medarbejderen kan forklare dig om de forskellige regler og besvare dine spørgsmål om skat, moms, afgifter og told. Du kan fx få svar på, hvordan du skal opføre din

moms, hvad en regning skal indeholde, hvad du kan trække fra i regnskabet, hvordan du betaler skat osv. Der er ingen ”dumme spørgsmål” – du kan spørge lige så meget, du har lyst til.

Du aftaler selv med SKAT-medarbejderen, hvor og hvornår servicebesøget skal finde sted. En samtale varer typisk 1-2 timer.

Efter besøget får du et brev om, hvilke områder du og SKAT-medarbejderen har snakket om under besøget.

Får du senere brug for mere vejledning, er du altid velkommen til igen at kontakte den samme SKAT-medarbejder.

Sådan får du et servicebesøg

SKAT sender dig et tilbud om servicebesøg kort tid efter, at din virksomhed er blevet registreret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Er du iværksætter eller endnu ikke registreret, kan du selv kontakte SKAT for at få et servicebesøg.

Du kan ringe på telefonnr. 72 22 18 18, sende en e-mail til skat@skat.dk eller henvende dig personligt i et skattecenter. Adresserne finder du på www.skat.dk under **Kontakt**.

Du kan få hjælp!

Mange nydanske erhvervsdrivende er ikke klar over, at de kan få gratis rådgivning. Det mener Shahriar Shams Ili, der er en af erhvervscentret EVUs rådgivere på Nørrebro i København.

- Når jeg foreslår nydanskere at benytte sig af mulighederne for at få vejledning, så afviser de ofte og mener, at den slags kun er for etniske danskere. Men tilbuddene er for alle. Heldigvis er der efterhånden flere, der har fået øjnene op for at bruge rådgivningsmulighederne fra starten, siger Shahriar Shams Ili.

Shahriar Shams Ili oplever ofte, at nydanske erhvervsdrivende og nydanske iværksættere ikke kender de muligheder, de faktisk har for at få hjælp. Og de bliver glade, når Shahriar Shams Ili og hans kolleger kommer på besøg.

- Vi besøger nydanskernes forretninger og fortæller, at vi er til, og at vi gratis kan hjælpe dem med en lang række af de problemer og spørgsmål, de støder på, når de driver egen virksomhed, siger han.

Mange misforståelser

I Danmark er det sådan, at man selv skal holde sig ajour med nye love og regler, når man har en virksomhed. Men mange nydanskere læser meget lidt og følger ikke med i medierne.

- En del nydanskere mangler noget basisviden om at drive egen forretning, og der er mange misforståelser – ting man har hørt fra familie og venner, eller noget man har hørt fra Politiet, fødevaremyndighederne eller SKAT, og som man måske ikke har fået helt fat i. Og det er her, vi kan hjælpe, siger han.

Shahriar Shams Ili og hans kolleger besøger mange af de traditionelle nydanske virksomhedsejere, som driver fx pizzeriaer, shawarmabarer, caféer, restauranter, grønthandlere og minimarkeder, men de kommer også ud til cykelhandlere, smykkebutikker, bagerbutikker, rejsebureauer og konsulentvirksomheder.

Reel uvidenhed

Mange af de virksomheder, der allerede er i gang, søger først rådgivning, når de har fået problemer. Det kan fx være, når de har haft besøg af SKAT, og der er konstateret fejl i regnskabet. Så hjælper rådgiverne dem med at sikre, at det ikke sker igen.

- Når nydanskerne får en bøde, er det i langt de fleste tilfælde, fordi de ikke kender reglerne. Mange er forvirrede, de starter uden at få rådgivning og føler ikke, de har tid til at lave kasseopgørelse osv., siger Shahriar Shams Ili.

- Der er også en gruppe, der snyder med vilje, men langt de fleste ønsker ikke at begå ulovligheder, og når de laver fejl, skyldes det reel uvidenhed, siger han.

Han fortæller, at nogle kommer ind i en ond cirkel,

Brug dit regionale Erhvervsservicecenter

Hvis du er iværksætter eller har en virksomhed med mindre end 50 ansatte, kan du få information og gratis vejledning i et af landets 15 erhvervsservicecentre.

Du kan ringe på tlf. 70 20 10 15 og få direkte kontakt med Erhvervsservice i din region.

Erhvervsservicecentre kan bl.a. hjælpe dig med at:

- kortlægge din virksomheds problemer og behov
- etablere netværk og kontakt til andre iværksættere
- henvise til relevant rådgivning fra fx private rådgivere.

Mange erhvervsservicecentre kan tilbyde vejledning på andre sprog end dansk. De tilbyder også kurser.

Læs mere om Erhvervsservice på www.startguiden.dk, hvor du også finder centrenes adresser.

som typisk starter med, at de køber deres butik sort. Så kan de ikke trække udgifterne fra i skatteregnskabet, og for at klare sig økonomisk, må de også sælge deres varer sort. Det begrænser deres muligheder for vækst. Fx kan man ikke optage lån og stille en butik, der er købt sort, som sikkerhed.

Voksende interesse for at følge reglerne

Shahriar Shams Ili og hans kolleger oplever, at flere og flere interesserer sig for at følge reglerne. Tidligere mente mange nydanske erhvervsdrivende, at det ikke var nødvendigt at lave kasseopgørelsen hver dag. De syntes, det var nok, at de gemte revisionsrullen fra kasseapparatet. Men nu er flere begyndt at vise interesse for at lære at lave en kasseopgørelse.

- Jeg synes, det er meget positivt, og jeg håber, at nydanskerne er ved at få øjnene op for de muligheder, der er for at få råd og vejledning, siger Shahriar Shams Ili.

Hvad er EVU?

EVU – Erhvervscenter for Etablering, Vækst og Udvikling tilbyder gratis rådgivning til iværksættere og mindre og mellemstore virksomheder i Københavns og Frederiksberg Kommuner.

EVU har et rådgiver-team, der vejleder nydanske erhvervsdrivende og nydanske iværksættere. Rådgiverne kommer gerne på besøg i din virksomhed og kan vejlede dig om en lang række forhold. Fx kan de give dig ideer til, hvordan du tiltrækker flere kunder, hvordan du sænker dine omkostninger, eller hvordan du udarbejder en forretningsplan.

Tilsammen taler rådgiverne mere end 14 forskellige sprog, så der er stor sandsynlighed for, at de også kan rådgive dig på dit modersmål.

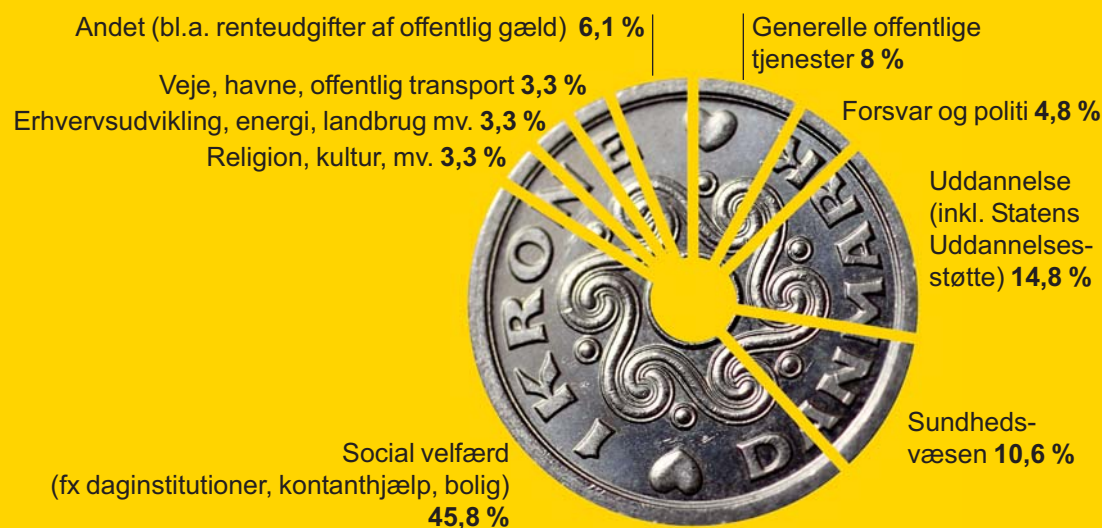
Rådgiverne holder til på Nørrebro, Vesterbro og på Amager. Få mere at vide hos EVU på telefonnr. 36 14 80 00 eller på www.evu.dk.

Typiske spørgsmål

Typiske spørgsmål til Shahriar Shams Ili og hans kolleger handler om:

- hvilke regler der gælder for familie og børn, der arbejder i butikken
- hvordan man skal føre sin kasseopgørelse
- hvordan man registrerer sin virksomhed
- hvordan man bliver optaget i Næringsbasen
- hvilke hygiejneregler der gælder for fødevarebutikker
- hvordan man optager et lån i banken
- hvor man kan finde et egnet lokale til sin forretning.

Hvad går din skattekrone til?

Kilde: Statistisk Årbog 2005

Udgiver: SKAT
 Redaktion: Informationskontoret, Christina H. Sørensen, Jane H. Christensen
 Grafik: Frank Nielsen
 Tryk: Schultz Grafisk A/S
 Oplag: 15.000
 ISBN: 87-7552-926-2
 E-nr.: 155